

c. 10. n. 34. aut 46. Diana p. 1. tr. 14. R. 42. item Led. Vill. Vega up. Escob. num. 511. ac Peliz. Tamb. et Quarti ap. Mazzotta p. 209. Hi dicunt sufficere, quod Sacerdos attendat ad ea quæ cantantur; ea enim quæ ex utraque parte dicuntur, ad invicem communicantur, ut fit in Horis Canonicis. Alii verò, ut Conc. p. 510. n. 3. et Pasq. apud Mazzotta, dicunt teneri sub mortali juxta quantitatem materiæ, quia id jam præscribitur in Rubrica tit. 4. n. 7. et tit. 5. n. 4 et 5. Alii tandem, ut Lugo d. 20. n. 107. et Aversa, q. 11. sect. 12, non improbabiler dicunt teneri tantum sub veniali. Ratio, quia tunc revera non omittitur Epistola vel Evangelium in Missa, siquidem illa jam cantatur solemniter à Ministris ad instructionem populi, pro quo altè ea legi vel cantari instituta sunt; unde lectio illa submissa magis videtur præscribi privatim pro ipso Sacerdote, quam pro populo: Potest ergo eadem materia omitta in se gravis fieri levis, si non à Sacerdote, sed tantum à Ministris dicatur, cum Sacerdos et Ministri in celebranda illa Missa faciant unum.

Dub. 5. An sit mortale celebrare Missam cum notabili voluntaria distractione? Negant Croix n. 443. cum Diana, et Barbi, ac probabile putat Mazzotta t. 3. p. 212. Et hoc, etiamsi distractio esset sub consecratione, aut sumptione; quia (ut dicunt) attentio interna in Oratione non præcipitur sub gravi, juxta opinionem plurium DD. relatum Tom. 4. l. 4. n. 177. Affirmant verò Conc. p. 513. n. 13. Ronc. c. 3. q. 2. R. 3. et consentit Tamb. cap. 3. n. 8 et 9. quoad ea quæ recitantur in Canone, et signanter sub consecratione, et communione. Huic sententiæ potius ego adhæreo: ratio, quia (præmissa quæstione an attentio interna sit vel ne, de essentia Orationis, de qua dicto n. 177. satis locuti sumus) Sacrificium, præter rationem Orationis, habet insuper rationem cultus excellentissimi Religionis, cui gravem videtur ille irrogare irreverentiam, qui dum proficitur actu religioso Deum colere, voluntariè se distrahit.

411. — « 3. Ex devotione leve aliquid in Missa, etiam dum secretò orat, addere, v. g. Orationem Dominicam, vel Psalmum aliquem; vel in Canone nominibus Sanctorum nomen Patroni loci, Tamb. lib. 5. exped. sacrif. c. 5. Dixi leve: quia notabiliter addere, esse mortale vult idem Tamb. loc. cit. ex Bonac. art. 4. quæst. ult. »

Certum est apud omnes, esse mortale addere aliqua in Missa, animo introducendi novum Ritum. Vide Suarez d. 83. sect. 1. Pal. p. 11. n. 1. et alios passim. Hinc rectè P. Conc. p. 510. n. 5. dicit peccare graviter qui adderet in Missa novas publicas preces. Si verò ex importuna devotione addantur plures collectæ ex eodem Missali, vel Credo, aut Gloria, Pater, Ave, vel quid simile, id non excedit culpam venialem; ita communiter Conc. l. c. Sponner n. 428. Pal. d. n. 1. cum Conc. et Mazzotta t. 3. p. 210. cum Suar. et Gob. Rationabiliter tamen censet Aversa apud Croix n. 429. esse mortale addere Gloria, et Credo in Missa de Requiem, quia hæc videtur satis gravis inordinatio.

Probabiliter autem dicunt Concina num. 5. et Croix n. 429. cum Pasq. quòd, licèt satius sit servare Rubricam, non tamen est vetitum ex aliqua causa, vel ex devotione addere unam Collectam; adduntque Gobat. et Pescara apud Croix ib. hoc fieri posse etiam in Festo secundæ Classis, si adsit peculiaris causa. Collecta autem pro publica necessitate potest esse tertia ad libitum, vel addi pro quarta, Croix l. c.; communior verò opinio est, ibid. quòd omittenda sit in Festo 1 et 2. Classis. Notandum hic ex Decreto S. C. Rit. ap. Croix n. 452. quòd cum expositum est SS. Sacramentum, adhuc in Missa duplici, potest de eo fieri commemoratio; tunc tamen Præfatio debet esse communis, vel propria illius Missæ, ut ex aliis Decretis ejusdem S. C. apud Pitton. num. 1214. et n. 1643. In Missis autem votivis pro re gravi, et causa publica, semper dicitur Gloria; Croix nu. 464. Et in Missa solemnii pro re gravi, aut causa publica, v. g. 40 horarum, dicitur etiam Credo, Croix n. 466. In Oratione A cunctis non vetatur nominari quivis sanctus canonizatus, et etiam duo, sed non plures; Croix n. 462. Vetitum est verò addere in Confessione, et tantò magis in Canone nomen alicujus Sancti, ut bene advertit Tamb. c. 5. §. 3. n. 9. Et ita etiam vetitum est addere nomen aliorum Sanctorum in Litanis publicis coram populo, ex Decreto S. C. 22 Martii 1671. ap. Cav. Man. Episc. v. Litanæ. n. 5.

412. — « 4. Celebrare ante dictum Matutinum, ut contra » Azor. et Regin. docent Sylvest. Valent. Suar. Vasq. Lez. Fagund. Laym. etc. quorum plerique tamen cum Palao dicunt » esse veniale si fiat sine causa: licèt et hoc Tamb. l. 1. art. 7. » §. 1. de exped. sacrif. in dubium vocet* (De hac quæstione, an » liceat celebrare ante dictum matutinum et laudes? Vide dicta » num. 347.)*

413. — « 5. Quæ alta voce dicenda præscribuntur, adeo submissa dicere, ut adstantes audire non possint: Tamb. de exped. » sacrif. lib. 1. c. 9. quidquid dicat Navar. apud Sa v. Missa. » Imò notat idem Tamb. ex Card. de Lugo d. 24. sect. 2. à timoratis passim sine scrupulo voce pressa legi. »

Ante omnia hic notandum id quod habetur in Rubrica part. 1. tit. 16. ubi dicitur: « Sacerdos autem maxime curare debet, ut » quæ clara voce dicenda sunt, distinctè et appositè proferat, non » admodum festinanter, ut advertere possit quæ legit, nec nimis » morosè (notent qui in Missa indiscretam devotionem protrahunt) » hunt), ne audientes tædio afficiat: neque etiam voce nimis » elata (et in hoc plures errant), ne perturbet alios, qui fortasse » in eadem Ecclesia tunc temporis celebrant, neque tam submissa, » ut à circumstantibus audiri non possit, sed mediocri et » gravi, quæ devotionem moveat, et audientibus ita sit accommo- » data, ut quæ leguntur intelligant, quæ verò secretè dicenda » sunt, ita pronunciet ut ipsemet se atdiat, et à circumstantibus » non audiatur. »

414. — Dubitatur 1. An peccet qui ita submissè pronunciat

verba, ut ne seipsum quidem audire possit? *Tamb. c. 9. §. 5. n. 2. ex Nav.* dicit hunc non peccare, quia ut oratio sit vocalis, sufficit, ut exterius proferatur. Alii verò, ut *Croix nu. 438. Gao. p. 1. tr. 16. lit. g. Conc. p. 511. nu. 6. Pal. de Hor. Can. d. 2. p. 3. n. 6. Suar. de Rel. l. 4. c. 7. n. 6.* et alii dicunt hunc peccare mortaliter, quia verba, quæ non audiuntur, vocalem orationem non constituunt. Attamen probabiliter sentit *Tournely p. 842. v. Verum*, id non esse mortale, cum satis sit probabilis opinio enunciata (nempe ad orationem externam non esse necessarium, ut orans se audiat), quam tenent *Laym. Azor. Syloius, Salm.* et alii plures quos adduximus *Tom. 4. l. 4. n. 163. cum Tourn. loc. cit.* qui hæc asserit esse communem; Et hoc facit id quod habetur in *lib. 1. Regum c. 1.* ubi dicitur: « Anna... oravit ad Dominum... » dicens: Domine, etc. » *En oratio vocalis: deinde additur:* « Porro Anna loquebatur in corde suo, tantum labia illius movebantur, et vox penitus non audiebatur. » Sed rectè *Tour.* ait in Missa hoc non excusari à culpa veniali, cum in Rubrica supra allata expressè præcipiatur, ut *Celebrans ita pronunciet, ut ipsemet se audiat.* Bene verò dicit *Quarti p. 1. t. 16. dub. 1.* non excusari à mortali, qui sic proferret verba Consecrationis. Ratio, quia cum opposita sententia *Palai*, et aliorum, ut supra sit etiam probabilis, exponeretur Sacramentum periculo nullitatis, quod certè illicitum est ex *Prop. 1. damnata ab Innoc. XI.*

415. — Dubitatur 2. An peccet qui recitat submissè, quæ alta voce recitanda præcipiuntur? Videtur omnino negare *Tamb. c. 9. §. 1. n. 1.* dum asserit à viris timoratis voce omnino depresso Missam sine scrupulo recitari. E converso *Nav. et Cajet. ap. Tourn. p. 841. Resp. ad 3.* dicunt esse mortale. Sed melius sentio dicendum cum *Tourn. l. c.* id non esse mortale, cum non videatur gravis materia; sed minimè posse excusari à veniali, cum oppositum expressè in Rubrica præcipiatur. Dicunt autem *Ronc. c. 3. q. 2. R. 1. Croix n. 439. Mazzotta t. 3. p. 211. et Wigandt tr. 15. n. 76.* non peccare qui altè dicenda submissè recitat, si excedat modum secretæ recitationis: Sed hoc nec mihi satisfacit, nam juxta Rubricam non semper sufficit excedere modum secretæ orationis; præter enim ea quæ in Missa submissè dicenda sunt, alia recitanda sunt voce alta, et alia voce mediocri, et omnia hæc ita elatè recitari debent, ut à circumstantibus audiantur; quamvis bene censeat *P. Conc. p. 511. n. 6.* non jam oportere, ut omnis populus vocem audiat, sed sufficere ut adstantes attenti, nempe qui prope sunt ad altare, percipere valeant quæ leguntur.

416. — Dubitatur 3. An sit mortale altè recitare, quæ submissè dicenda sunt? Communiter dicunt DD. nullum esse peccatum, si verba à solis Ministris audiantur; ita *P. Conc. p. 501. n. 7. Gao. p. 1. tit. 6. lit. g. et Croix n. 440. cum Gob.* E converso putant *Gao. l. c. et Quarti p. 1. tit. 16. dub. 1.* peccare mortaliter, qui legit elata voce totum Canonem, vel ut addit *Quarti* notabilem partem ejus, aut aliarum precum quæ submissè recitari debent. Ratio (ut dicunt), tum quia hæc Sacrosancta verba assi-

duitate aurium vilescerent; tum quia Sacerdos sic verba proferens videretur velle novum ritum inducere, ideoque facillè ex hoc contemptu scandalum oriretur. Et consentit *Croix* quoad verba Consecrationis, quia Populus (ut ait), sciendo verba illa, postmodum temerè, et ad jocos eisdem uteretur. Deinde asserit communem esse sententiam, esse tantum veniale, si præfata verba Consecrationis audiantur tantum ad 6 vel 8 passus; mortale verò, si ad 40. Sed ipse censet esse mortale etiam ad 10 passus, si intra tale spatium magna pars populi adest; quod tamen *P. Conc.* non audet approbare. Dicam circa hæc quod sentio: Nullum dubium non posse excusari à veniali, qui altè in Missa proferret quæ submissè dicenda sunt, cum sit contra Rubricam, quæ ut supra præscribit, ut Sacerdos *se audiat, et à circumstantibus non audiatur.* Facillè insuper assentirem posse peccare mortaliter, qui verba Consecrationis vel Canonis in magna parte tam altè proferret, ut audiri possent ad 40 passus; hic enim tunc deberet toto conatu vocem elevare, ut ad 300 fere palmos audiret et hoc videretur grave scandalum, sapiens reverà aliquem contemptum verborum et ritus. Sed quis nisi mente captus hoc facturus est? Extra autem hunc casum, agnoscere non valeo in hoc grave peccatum, cum rationes allatæ minimè convincant: non enim video unde oriri possit in hoc grave scandalum, præsertim si Celebrans devotè verba proferat: nec moveor ex eo, quia verba illa vilescerent, aut audientes temerè iis uterentur, nam si hoc esset, etiam Evangelium S. Joannis, quod dicitur quotidie, ne vilesceret, secretò dici deberet.

417. — « 6. Mutare Missam, et die Dominica, vel festo » duplici, v. g. vel iis diebus, quibus prohibetur fieri de festo » duplici, v. g. infra octavas Epiphaniæ, Paschatis, etc. Feria IV, » Cinerum, infra hebdomadam majorem, Vigilia Nativitatis » Domini, sine gravi causa legere votivam, vel pro defunctis, » vel de alio Sancto in numerum Sanctorum relato. *Suar. Dian. Lugo. l. c. Escob. contra Quint. qui t. 7. s. 40.* putat in hebdomada sancta licere legere votivam, quod refutant *Gao. Dian. p. 9. t. 8. R. 53.* ex declarat. *Card.*

» Dixi 1. *Sine gravi causa:* talis autem censetur, 1. quæ spectat ad bonum Reipublicæ, vel Principis, v. g. necessitas pluviae, ingruentis belli, vel pestis, vel similis mali universalis: » * (*Ita etiam Sporer n. 430. et Tamb. c. 6. §. 1. n. 4.*) * Item » solemniter expositio Eucharistiæ, v. g. diebus Antecinerilibus. » * (*Vide de hoc dicenda n. 421. infra n. III.*) * 2. Quando cada- » ver præsens est in Ecclesia, ubi usus obtinuit. *Gao. p. 1. t. 5. n. 3.* Si quis celebret in Ecclesia, in qua agitur dies festus loci » proprius: hunc enim non tantum posse, sed debere ex congruitate conformare se loco, notat *Gao.* Vide *Tamb. l. 2. c. 6.* » qui §. 2 et 4. addit, etiamsi Sacerdos accepto stipendio, » homini promiserit votivam, vel pro defunctis, etiamsi in altari » privilegiato, non solum posse, sed debere celebrare Missam » currentem diebus, quibus istæ prohibentur. * (*Hoc intelligen-*

» dum, quando Missa pro illa die promissa est. Certum autem
 » est hodie, post Decretum allatum num. 339. v. Quær. 1. quòd
 » indulgentiæ altaris privilegiati bene etiam percipiuntur, quando
 » dicitur Missa duplex diei currentis. Hic quoque notandum
 » quòd, cum multæ Missæ votiæ sint acceptæ, et non sufficient
 » dies non impediti, possunt applicari Missæ currentes, ut decla-
 » ravit S. C. 19 Maii 1614, ex gratia speciali Pontificis apud
 » Merati p. 116.) * Imò etsi Deo per votum tales Missas pro-
 » miserit, non tamen ad eas obligari istis diebus, eò quòd
 » votum non obliget quando impedit bonum majus, quale esse
 » dicit conformitatem Officii cum Missa: secus diebus aliis.

» Dixi, 2. in numerum Sanctorum relato: quia si sit beatificatus
 » tantum, de quo certis Sacerdotibus v. g. quorum Ordinis fuit,
 » concessum sit Missam legere, docet Gran. 2. 2. cont. 1. c. 7.
 » d. 4. s. 2. et Escob. contra Palaum, non licere aliis Sacer-
 » dotibus, etsi nullum aliud sit festum, de eo legere: eò quòd
 » sic expressè determinarit sacra Rituum Congregat. apud Gao.
 » Vid. Escob. n. 41. et Tamb. l. c. cap. 6. ubi Palaum sequens
 » dicit contrarium esse probabilius, ac magis pium. Imò de
 » Sanctis Societatis certum esse, si celebrent in templis ejusdem
 » Societ. ex concessione Pontificum. Idem tenet Quint. tom. 7.
 » sing. l. c.

» 7. Si quis violet rubricam spectantem ad essentiam, vel quasi
 » essentiam Missæ, vel si nullam planè servet, peccat morta-
 » liter. Escob. ex Fagund. p. 2. lib. 3. c. 21. num. 9.»

418. — Sermo hïc de Missis votiis, nempe quando dici pos-
 » sint. Ex Rubrica tit. 4. n. 3. Missæ votiæ prohibentur in Domi-
 » nicis, et in omni Festo duplici. Item intra Octavas Epiphaniæ,
 » Paschatis, Pentecostes, in die Cinerum, Hebdomada majori,
 » et in Vigiliis Nativitatis Domini, et Pentecostes, ex Decr. S. C.
 » Rit. 28 Aug. 1627, ap. Gavant. p. 1. tit. 4. n. 3. Item infra
 » Octavam Corporis Christi, ex Decreto ejusdem S. C. 21 Jun.
 » 1670, approb. à Clem. X ap. Croix l. 6. p. 2. n. 498. item 2055.
 » Decr. 19. Idem tantò magis dicendum de Missis Defunctorum,
 » quæ insuper nec dici possunt in expositione SS. Sacramenti 40
 » Horarum, et in Ecclesia ubi celebratur de Festo duplici, etiamsi
 » illæ ex præscripto testatorum essent celebrandæ, ut in Decr. 27
 » Aprilis 1797. ap. Merati in Indice n. 512.

419. — Exceptis autem his diebus, semper dici possunt
 » Missæ votiæ, vel de Requiem. Advertendum verò 1. id quod
 » habetur in Rubrica tit. 4. n. 3 ubi dicitur: « Missæ votiæ in
 » Missis privatis dici possunt pro arbitrio Sacerdotum, quacun-
 » que die Officium non est duplex, aut Dominica.... Id verò
 » passim non fiat, nisi rationabili de causa, et quoad fieri potest
 » Missa cum Officio conveniat. » Nota to nisi rationabili de
 » causa: unde ait Mer. pag. 116. n. 3. non sufficere pro causa ad
 » passim Missas votivas celebrandas, ut Sacerdos citò se expediat, vel
 » alia similis levis occasio. Verùm sine dubio petitio facta à dante
 » elemosynam alicujus Missæ votiæ, erit justa causa illam cele-

brandi. Necnon probabiliter etiam censet Tamb. l. 2. c. 2. §. 1.
 » n. 3. sufficientem esse causam specialem devotionem erga aliquod
 » Mysterium, vel Sanctum, hoc enim (ut ait) faciunt viri timo-
 » rati sine scrupulo. Imò Ronc. c. 4. q. 2. R. 1. ex Gao. pag. 1.
 » tit. 4. lit. p. in fine, putat præfatam Rubricam esse tantum de
 » consilio, et nullo modo obligare, ita ut etiam ad passim Missas
 » votivas dicendas nulla causa requiratur; nam aliàs, fortè dicit,
 » videretur Rubrica sibi contradicere, cum antea dixerit Missas
 » votivas celebrari posse pro arbitrio Sacerdotum, arbitrium autem
 » non limitatur ad causam; huic tamen opinioni non acquiesco,
 » si quis passim vellet sine ulla causa Missas votivas reci-
 » tare; Rubrica enim per illa verba, id verò passim non fiat,
 » restringit arbitrium, ita ut ipsæ passim nequeant celebrari, nisi
 » adsit rationabilis causa. Advertendum 2. quòd Missæ conven-
 » tuales omnino semper debent concordare cum Officio diei ex
 » Decretis S. C. 16 Maii 1626, et 16 Jan. 1627, ap. Merati in Ind.
 » n. 198 et 204. Aliàs Canonici non lucrantur distributiones: ex
 » Decr. 25 Junii 1611, et 28 Januarii 1612, ap. Gavant. p. 1. tr. 4.
 » n. 3.

420. — Quæritur I. An sit mortale celebrare Missam voti-
 » vam, vel de Requiem, in præfatis diebus vetitis? Affirmant
 » Angel. v. Missa num. 33. et Barth. ab. Ang. §. 466. sed commu-
 » niter negant, secluso scandalo et contemptu, Suar. d. 83. sect. 3.
 » Bonac. p. 7. §. 3. n. 2. et 3. Lugo d. 20. nu. 105. Fill. de Euch.
 » n. 156. Ronc. c. 4. q. 2. R. 2. Sporer nu. 429. cum Laym. et
 » Tamb. Salm. c. 4. n. 114. cum Hurt. Gran. Dian. Vill. Mi-
 » randa, etc. ac Escob. l. 21. n. 512. cum Soto, Sylvest. Henr.
 » Med. et Reg. Ratio, quia non videtur in hoc adesse notabilis
 » perversio ritûs. Verùm Escob. in Festis solemnibus (licet oppo-
 » situm etiam putet probabile ob DD. auctoritatem) id censet
 » mortale; et idem sentit Roncag. l. c. Saltem in Missa publica
 » dicèrem hoc difficulter posse excusari à gravi scandalo. Item ait
 » Ronc. l. c. R. 3. non excusari à mortali dicere Missas de Re-
 » quiem in diebus vetitis, quia hoc distinctè prohibetur in Decreto
 » S. C. 5 Aug. 1662, (ap. Merati Ind. n. 396.) approbato ab
 » Alex. VII, ubi dicitur: « Districtè præcipitur, ut Missas pri-
 » vatas de Requiem in duplicibus nullatenus celebrare audeant...
 » Et curent Ecclesiarum Rectores, etc. ut hujusmodi Decretum
 » inviolatè servetur. » Cæterùm omnes conveniunt posse cele-
 » brari Missas votivas, vel de Requiem ob causas graves. Quænam
 » autem hæ sint, vide in sequenti quæsitò.

421. — Quæres II. Quænam sint causæ, ob quas possunt dici
 » Missæ votiæ, vel pro Defunctis etiam in diebus vetitis? Resp. 1.
 » Si urgeat publica necessitas, ut supra dictum est apud Busemb.
 » II. Si in aliqua Ecclesia celebretur Festum duplex, quod facile
 » accidere potest in Ecclesiis Regularium; ibi enim debet Sacerdos
 » Missam Festo conformem celebrare, ut rectè notant Gao. p. 3.
 » tit. 10. n. 16. v. Non tamen, et Tamb. c. 6. §. 1. num. 14. Et de
 » hoc adest Decretum S. C. 10 Novemb. 1622. ap. Croix n. 2055,
 » 9.

Decr. 263. Declaravit autem eadem S. C. 24. Julii 1683, *apud Merati Ind. n. 117.* professionem Religiosorum, aut Monialium numerari non posse sub gravi, ita ut cantari possit Missa votiva solemnibus de Spiritu sancto; et consuetudinem in contrarium abusum dixit. III. Si fit expositio SS. Sacramenti in Oratione 40 horarum. In illa autem servandum est id quod statuit Clem. XII, in Con. 9. (*Bullar. p. 2. §. 10.*) edita 1 Sept. an. 1730. (*ap. Merati p. 686. n. 10.*) Ibi Pontifex præscribit quòd in altari, ubi fit expositio Eucharistiæ, celebretur Missa votiva solemnibus de SS. Sacramento cum *Gloria*, et *Credo*, prout celebrantur Missæ, pro re gravi; exceptis tamen Dominicis, et Festis 1 et 2 Classis, nec non feria 5 Cinerum, et feriis 2, 3 et 4 Hebdomadæ majoris, diebus infra Octavas Paschatis, et Pentecostes, Vigiliis Nativitatis Domini, et Pentecostes, et diebus Octavæ Epiphaniæ: in his enim diebus statuit cantandam esse Missam communem cum Oratione SS. Sacramenti sub una conclusione; quam commemorationem voluit fieri etiam in Missis privatis: quæ si celebrantur de SS. Sacramento in diebus permissis, erunt votivæ sine *Gloria* et *Credo*. IV. In die obitûs, præsentem cadavere (etiãsi alicubi non esset usus, contra *Gavant. ap. Busemb. ut supra*) potest dici Missa de *Requiem*, adhuc Dominicis et Festis duplicibus ex Decreto S. C. 23 Maii 1603, *ap. Mer. Ind. n. 16.* exceptis verò Festis 1 Classis ex Decreto 5 Julii 1698, *ib. n. 525.* Cum autem primùm habetur notitia de obitu alicujus personæ procul defunctæ, potest cantari Missa de die obitûs, etiam in Festo duplici, non tamen de præcepto; tunc enim differenda est ad sequentem diem, ex Decr. 4 Maii 1686, *ap. Croix l. 6. p. 2. n. 2055.* Decr. 82. Hæc autem omnia Decreta intelligenda sunt de Missis solemnibus, non privatis, ex Decr. 10 Jan. 1693, *ap. Merati in Ind. n. 505.* contra id quod dicit *Wig. tr. 5. n. 68.* Decreto verò, quod affert *Gao. p. 1. tit. 5. n. 2. lit. a.* die 1 Sept. 1607, ubi dictum fuit: « posse tolerari Missas de *Requiem* » in duplici Festo, quod non est de præcepto, ut testatorum » voluntates adimpleantur, » dicit *Merati p. 159* derogatum esse aliis Decretis, et præsertim Decreto edito 5 Aug. 1662, *in Ind. n. 396.* Insuper alio Decr. 2 Novemb. 1662. *in Ind. n. 422.* dictum fuit in Festo duplici etiam majori non de præcepto posse dici Missas anniversarias solennes relictas ex dispositione testatorum, ut quotannis dicantur in die ipsorum obitûs. Idem dicitur de die tertio, septimo et trigesimo: Missas verò privatas dicendas esse in die, et non differendas. Item eadem S. C. Rit. 19 Junii 1700, *in Ind. n. 547,* declaravit posse dici Missas cantatas de *Requiem* in Festo duplici minori, si Parochiani sæpius petant per annum pro aliquo defuncto, dummodo hoc fiat in die anniversaria obitûs. Quod si accidat anniversarium, vel dies tertius, septimus, et trigesimus in festo de præcepto, debet transferri in sequentem diem, ex Decr. 23 Maii 1603, *Ind. num. 20.* Anniversarium autem tunc potest etiam anticipari, et tunc dicitur Missa prout in Anniversario, Decr. 5 Julii 1698, *Ind. n. 529.*

422. — Quæritur III. An obligatus dicere Missam votivam de B. Virgine Maria, vel de *Requiem*, ratione elemosynæ, vel Capellanæ, in diebus permissis celebrari, satisfaciendo celebrando Missam currentem? Negant *Laym. c. 1. q. 5. et Tamb. l. 2. c. 2. §. 2. n. 6.* quia Sacerdos tenetur exequi voluntatem rationabilem præstantis stipendium. Sed affirmant communissimè, et etiam probabiliter *Suar. dist. 83. sect. 3. Azor. p. 1. l. 10. c. 32. q. 5. Bon. p. 7. §. 2. n. 4. Croix n. 371. Pal. p. 14. n. 10. cum Nav. Henr. Barb. etc. ac Salm. c. 4. n. 10. nu. 125. cum Sa, Garzia, Dic. etc.* Ratio, quia, licet tunc Ecclesia permittat Missas votivas, decentius tamen est te conformari universali ejus præscripto, tunc enim preces Missæ votivæ satis compensantur ab Ecclesia eo die precibus præscriptis, et voluntas dantis elemosynam compensatur executione voluntatis Ecclesiæ (quam semper decet præferri) præscribentis Missam assignatam; et ideo Rubrica loquens de Missis votivis, eas permittit, sed in fine subdit: *Quoad fieri potest, Missa Officio conveniat.* Necnon hoc valere dicunt *Salm. l. c. in fin. cum Ant. à Sp. S.* etiamsi Sacerdos expressè Missam promisisset; et etiamsi (addunt *Croix nu. 371.* et iidem *Salm. nu. 127. cum Panorm. Suar. et Garzia*) Sacerdos vovisset illa die Missam legere votivam, cum tale votum non sit de meliori bono. Omnino tamen excipiendum est, si Missa dicenda sit in altari privilegiato quæ in diebus permissis necessariò celebranda est de *Requiem*, ut diximus *n. 339. v. Quær. 1.*

423. — Quæritur IV. Quænam sint advertenda circa modum celebrandi Missas votivas? Advertendum I. Quòd in Missis votivis non est opus dicere Orationes impares numero, ut ait *Merati pag. 135. num. 42.* Omnino tamen dicendæ sunt tres Orationes in Missa privata, sed in solemnibus dicitur una tantum, *Merati numer. 44.* Advertendum II. Quòd non debent dici Missæ votivæ, seu collectæ Missarum Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Paschatis, Assumptionis Beatæ Mariæ, et omnium similium festorum, etiam Sanctorum, quæ proprios habent Introitus et Collectas, ut declaravit Paulus V *apud Mer. p. 121. n. 17.* In aliis verò missis votivis, in quibus veritas et ritus verborum non violatur, nihil prohibet quin ipsæ dici possint, licet melius sit dicere Missam votivam quæ habetur in Missali; ita *Merati ibid. qui p. 122. cum Gao. Guyeto, etc.* addit, quòd si possit omitti verbum *Hodie* ubi reperitur, vel mutari in Oratione verba *Natalitia, Festivitas, etc.* dicendo *Commemoratio, aut Memoria*, tunc Missa illa bene posset recitari.

Advertendum III. Quòd bene possunt dici Missæ votivæ de quocumque Sancto, modò de ejus Canonizatione constat ex Martyrologio, vel aliunde; vide *Merati p. 119. n. 15. ex Gao. Bellarm. etc.* Non verò de iis, qui non coluntur publico et universali Ecclesiæ cultu. Unde Missæ de Beatis concessæ alicui Religioni, aut loco, non possunt celebrari ab aliis personis, Ecclesiis, et diebus, quàm à quibus conceduntur in Diplomate, ut contra *Pal. et Vasq. rectè tenent Escob. l. 21. n. 535. cum Molf. Aversa, Gran. et*

Diana, ac Merati p. 119. n. 16. cum Quarti, Bisso, Guyeto, et communi, ex Decreto S. C. edito die 10 Septemb. 1625, et alio apud Croix n. 2055. Decr. 227.

Advertendum IV. id quod præscribitur in Rubrica circa Missas votivas particulares; et 1. In Missa votiva de SS. *Trinitate*, quando dicitur pro Gratiarum actione, cum prima Oratione, dicitur alia Oratio tantum, *Deus cujus misericordiae, etc.* sub una conclusione: hoc tamen procedit in Missa solemnibus pro re gravi, vel publica causa Ecclesiae, non verò in privatis, in quibus secunda Oratio erit diei, et tertia de Gratiarum actione: ita *Merati p. 125. n. 24. cum Gao, Bisso, Guyeto, etc.* 2. In Missa de Angelis dicitur semper *Gloria*, quacumque die celebretur, secunda Oratio erit diei, et tertia illa, quæ alioquin esset secunda in Missa corrente. Si autem petatur Missa votiva Sancti Michaelis Archangeli, poterit dici Missa ejus Dedicacionis in die 29 Septembris, et sic etiam Missa de Angelis Custodibus in die 2 Octobris, ita *Merati*. 3. In Missa de Spiritu S. secunda Oratio erit de die, tertia *A cunctis*, vel *Concede* pro temporum varietate, *Merati p. 127. n. 28. cum Quarti, et Tournel*. Et sic etiam dicuntur Missa de SS. Sacramento (*Merati ib. n. 29.*) Missa de *Passione*, et de *Apostolis*. 4. in missa de B. Maria Virgine secunda Oratio erit de die, tertia de Spiritu S. et in ferialibus secunda de Spiritu S. tertia Ecclesiae vel pro Papa. Hic notandum, quòd Missa votiva solemnibus de B. Maria potest celebrari cum *Gloria* et *Credo* ob publicam causam ratione concursus populi, ex Decr. S. C. 8 Junii 1658, ap. *Mer. pag. 117*. Item notandum, quòd si dicas Missam votivam de B. Virgine in Festo alicujus Sancti semiduplici infra aliquam Octavam B. Virginis, tunc non est dicenda Missa votiva communis de B. V. sed de ejus Octava, sine tamen *Gloria* et *Credo*, ex Decreto apud *Croix lib. 6. p. 2. n. 503. et apud Mer. Ind. n. 474*. Si autem petitur Missa de SS. Rosario, vel de Monte Carmelo, non potest dici Missa concessa Dominicanis, vel Carmelitis, ex Decretis apud *Mer. in Ind. n. 189 et 229*, sed bene potest dici Missa de die Festo, *Merati p. 129. n. 30*. 5. In Missa pro defunctis non dicitur *Psalmus Judica*; celebrans cum incipit Introitum non signat se cruce, sed librum; non dicit, *Jube Domine benedicere*, non osculatur librum post Evangelium, non benedicit aquam, nec dicit *Gloria Patri* in *Psalmo Lavabo*; ad *Agnus Dei* non dicit *Miserere*, sed *Dona eis requiem*; non dicitur Oratio pro pace, nec *Ite Missa est*, nec *benedicamus Domino*, sed *Requiescant in pace*, nec datur *Benedictio*.

424. — Hic autem ultimo loco operæ pretium est adnotare aliqua Decreta S. C. Rit. majoris momenti ad celebrationem Missæ pertinentia, excerpta ex plurimis, quæ affert *Croix l. 6. p. 2. n. 2055*.

1. Missa conventualis canenda est quotidie in Collegiatis, quarum Clerus est numerosus, et redditus non tenues. 14 Jan. 1603.

2. Tenentur omnino Canonici ad cantandam Missam de die, ut lucrentur distributiones. 28 Januarii 1612.

3. Sacerdos, qui celebrat Missam conventualem, in qua Chorus tenetur cantare Symbolum, non potest illam prosequi tempore, quo à choro cantatur Symbolum prædictum. 17 Dec. 1695.

4. Missæ, ad satisfaciendum eleemosynis alicui Ecclesiae traditis, non sunt celebrandæ per exteros, ubi commode potest iis satisfieri per Sacerdotes ejusdem Ecclesiae. 28 Jan. 1606.

5. Inferiores Episcopo non debent sumere de altari paramenta pro Missa. 7 Jul. 1712. « Hoc tamen intelligendum, ut advertit Gavant. ne ponantur paramenta in medio altaris more Episcoporum; nam si ponantur in angulo, id permittit ipsa Rubrica » p. 2. tit. 12. n. 6. ubi dicit: » Si verò (Sacerdos) dimissurus sit paramenta apud altare ubi celebravit, finito Evangelio ibidem illis se exiit. Saltem ait *Croix n. 2072*. « hoc permittendum, ubi » non est commoditas ea alibi deponendi. »

6. Altare portatile ligneum cum ara lapidea permitti debet, non obstante constitutione synodali, dummodo habeat solitum Reliquiarum repositorium. 19 Januarii 1614.

7. Solus Episcopus potest habere fenestras in Ecclesia, per quas in eam prospectus haberi possit. 19 Januarii 1614.

8. Non licet in Ecclesiis, in quibus non asservatur SS. Sacramentum, celebratio Missæ in Cœna Domini; nec ejus asservatio in Sepulchro. 24 Junii 1659.

9. Non permittitur ad altare majus celebratio Missæ, dum dicuntur in Choro Matutinum, et Horæ. 15 Sept. 1664.

10. Potest fieri commemoratio de SS. Sacramento, si expositum sit, etiam in Missa de festo duplici, quod non sit 1 vel 2 Classis. 2 Decemb. 1684.

11. Si in die commemorationis omnium defunctorum occurrerit Dominica, Officium cum Missa defunctorum transferantur in sequentem diem etiam Festo duplici impeditum. 5 Octobris 1688.

12. Sacerdos in Sacrificio Missæ congruentius utitur cingulo lineo, quam serico. 22 Jan. 1701.

13. Habens indultum à Sede Apostolica erigendi Oratorium privatum in propria domo, si quis voluerit ibi ædificare altare ligneum, non indiget facultate Apostolica, dummodo altare ligneum cum sacro lapide parieti colligatum amovibile non sit, et altaris portatilis imaginem non præ se ferat. 3 Dec. 1661, apud *Merati Ind. 393*. « eo autem colligatum latè videtur intelligendum, ita ut altare parieti adhæreat, et nullum inter ipsum et parietem intercedat spatium; sic enim verificatur quòd altare » non præ se fert imaginem altaris portatilis, idque saltem sic » usus interpretatus est. »

14. Non potest prohiberi celebratio Missæ in Oratorio ruri ædificato per laicum, antequam celebretur Missa Parochialis. 31 Martii 1629. (ap. *Merati Ind. n. 242*.)

15. S. C. sæpius censuit constitutiones Synodales disponentes, ut diebus festis Missæ celebrari non debeant in aliis Ecclesiis, nisi celebrata Missa in Ecclesia Parochiali, esse observandas; ita

tamen ut Missa in Ecclesia Parochiali hora opportuna celebretur. 25 Maii 1652. (apud Bened. XIV, Notif. 44. n. 12.)

16. De rigore juris non posse prohiberi (scilicet à Parocho) ut Missa non celebrentur ante Missam à Parocho non celebratam. 27 Junii 1641. (ap. cumd. Bon. l. c.)

Refert hîc ultimo loco aliqua obiter adjicere circa Eucharistia expositionis usum, quem doctissimus Christianus Lupus p. 1. t. 11. ex cap. 9. jamdiu in Ecclesia fuisse probat; magnopere ipse promovet, dicens ex frequenti hujusmodi Sacramenti expositione populum retrahi à vanis oblectamentis, concursum Ecclesiarum augeri, et fideles magis ad devotionem excitari. Verum tamen S. Carolus Borromæus in sua Synodo XI Diœcesana hæc præscripsit: « Ne quavis causa Eucharistia palam.... proponatur, sed publica tantum, atque gravi; aliis verò de causis Oratorum licebit instituere, sed non Sacramento aperte exposito. » Item Benedictus XIV (in sua Notif. 30. n. 11.) refert S. C. Concilii die 17 Aug. 1630 in una Neapolitana sic præscripsisse: « S. C. censuit non licere Regularibus, etiam in eorum propriis Ecclesiis, SS. Eucharistia Sacramentum publicè adorandum exponere, nisi ex causa publica, quæ probata sit ab Ordinario; » ex causa autem privata posse, dummodo SS. Sacramentum è tabernaculo non extrahatur, etsi sit velatum, ita ut ipsa sacra hostia videri non possit. » Idque confirmatum fuit à nostro P. Bened. XIV, per aliud Decretum datum 16 Aprilis 1746. (Vide in suo Bullar. t. 2.), ubi dicitur: « Non licere exponi publicè divinam Eucharistiam, nisi causa publica, et Episcopi facta cultas intervenerit. » Ex his igitur omnibus Decretis certum videtur non licere exponere SS. Sacramentum ob litis victoriam, ob valetudinem alicujus (nisi sit persona publica, cujus salus communis bono sit expediens), et sic pro aliis privatis causis. Num autem id licet ob specialem devotionem alicujus particularis? Dubitat P. Concina. Ego dicam quid sentiam. Dico 1. quòd si quis privatus hanc expositionem fieri procurat ad publicam devotionem promovendam, tunc ista potius publica, quàm privata causa esse videtur. Dico 2. cum Concina. in hoc spectandum, an in illis locis, in quibus fit expositio, devotio et cultus Sacramenti magis augeatur, vel minuat, et juxta hanc regulam censeo expositionem faciendam vel omittendam; ubi enim viget devotio et cultus augeatur, debita semper obtenta Ordinarii licentia, nescio, præsertim juxta præsentem nostrarum Regionum frequentem usum, cur potius non sit laudanda quàm improbanda hujusmodi SS. Sacramenti expositio; modo (exciperem) non sit nimis frequens, nimia enim frequentia esset quidem causa, ut reverentia erga tantum Sacramentum minueretur.

Hîc insuper notandum, quòd etiam respectu Ecclesiarum secularium adest Decret. S. C. Episcop et Regul. prohibens extrahi pyxidem à tabernaculo, cum illa ob privatam causam exponitur, his verbis: « Si quodcumque privata ex causa sacrosancta Eucharistia exponenda videbitur, à tabernaculo nunquam

extrahatur, sed pyxide velata in aperto ejusdem tabernaculi ostiolo, cum assistentia alicujus Sacerdotis, stola et superpelliceo induti, et cum sex saltem luminibus cereis collocetur. » Quod idem in Ecclesiis secularium servari mandamus die 9 Dec. 1602 ita apud Card. Lambert. Notif. 30. n. 27. Benedict. autem XIV, in sua Bulla, Cum ut rectè nosti (in Bullar. tom. IV. num. 88. §. XIII.), mentionem faciens de præfatis Decretis, dicit quòd pro causa privata nunquam potest extrahi pyxis, nec etiam ad populum benedicendum: « Si autem... (sunt ejus verba) non debet à tabernaculo educi, facillè intelligitur in designatis casibus non esse illud afferendum ad Ecclesie janua, nec cum eodem Benedictionem impertiendam. » Hîc verò obiter advertendum id quod in prædicta Bulla (ibi §. XIII.) idem Pontifex addit: « Neque enim fas cuique esse debet privata auctoritate novum ritum inducere. » Profertque ibi ad hoc Canonem 13. Tridentini sess. 7, ubi vetitum fuit immutari consuetos ritus circa administrationem Sacramentorum, et declarat Canonem illum procedere etiam quoad cultum SS. Eucharistia. Loquens autem de ritibus alicubi jam introductis, sic inquit: « Et quoties aliquem ritum ejusmodi induci contingit, etsi nihil continentem pietati oppositum. Apostolica Sedes eundem interdiceret non dubitavit » ex quibusdam extrinsecis circumstantiis nullatenus prævisis, » vel neglectis ab eo qui ritum iniecit. »

Notandum etiam, quòd ex Decreto Innocentii XII 1 Sept. 1730 (relato apud Merati p. 581.) prohibentur apponi statuæ, reliquiae Sanctorum, ac Imagines animarum Purgatorii in altari ubi fit expositio. Ad illud autem: Panem de celo etc. non est addendum Alleluia, ex Decreto S. C. apud Merati tom. 1. in Indice Decret. 523.

Hîc ultimo loco operæ pretium est quærere et videre, quibus in Ecclesiis asservari possit Eucharistia Sacramentum? Docet Cardin. Petra in suis commentariis t. 3. ad Constit. 1. Urbani IV, n. 15 et 29. cum Barbosa Riccio, Genuensi, etc. ac pluribus decisionibus S. C. Certum esse tantum in Ecclesiis Parochialibus retineri posse, quia in hoc tantum Sedes Apostolica dispensare potest, non autem Ordinarii: asservatur etiam in Cathedralibus, quia ipsæ dicuntur Parochia, verum ibi non est asservandum in altari majori, sed in alia capella, propter functiones Pontificales necessario peragendas ab Episcopo retrorsum ad altare majus. Permittitur etiam asservari Sacramentum in Ecclesiis Regularium, propter necessitatem præbendi ibidem Communionem infirmis, ut dicunt Pelliz. Man. Reg. tr. 3. c. 6. n. 1 et 6. Petra t. c. 18, cum Glossa in c. Permittimus. de sentent. excom. verbo Excommunicatis. Idem permittitur in Ecclesiis Monialium viventium in Clausura, Decreto S. C. Concilii in Ulyssiponensi anno 1585 apud Petr. n. 19. Censuit etiam eadem S. C. in Mexicana 15 Maii 1700, concedendum Patribus Oratorii Indultum asservandi Eucharistiam intra claustra pro quatuor anni temporibus in quibus fiunt Exercitia ab Ordinandis. Non permittitur autem in

Collegiis solius Ordinarii auctoritate constitutis, ut sunt Conservatoria, quæ non approbantur, sed tantum à Sede Apostolica tolerantur, et in quibus jura Parochialia præservantur Parocho, ut decrevit S. C. Concilii in Salernitana 19 Augusti 1702, et in Neapolitana 4 Julii 1707, ubi specialiter declaratum fuit asservationem Eucharistiæ non licere Conservatoriis absque Apostolica auctoritate; vide *Petram* n. 21. Idem decrevit S. C. respectu ad Grancias Regularium; ib. n. 23. Idem respectu ad Ecclesias Collegiatas, nisi asservatio Eucharistiæ ibi esset pro servitio suarum Parochiarum, n. 24. Idem quoad Ecclesias Confraternitatum et Hospitalium, n. 30. Idem quoad Ecclesias Rurales, aut alias intra fines Parochiæ, n. 30. et 31, nisi esset aliqua Ecclesia filialis Parochiæ, et adesset ibi consuetudo asservandi SS. Sacramentum, ac necessitas ad consulendum salutem animarum, ut ait et probat *Petra* n. 28. Tandem declaravit Bened. XIV in Bulla, *Quamvis justo*, etc. data 30 Aprilis 1749 §. 24. (vide in *Bullar. Tom. 3.*) jus retinendi Eucharistiæ privativè pertinere ad Pontificem, « ut Canonica (ait) docet disciplina, juxta quam Eucharistia in Ecclesiis, quæ Parochiales non sunt, retineri non potest absque Apostolico indulto, vel consuetudine immemorabili (seu centenaria, non verò quadragenaria, ut probat *Petra* n. 35.), quæ hujusmodi indulti præsumptionem inducit. » Advertit autem *Petra* n. 32. quòd licet adsit immemorabilis consuetudo in aliqua Ecclesia asservandi Sacramentum, ipsa tamen non suffragatur, si constet ab initio fuisse asservatum ex sola licentia Ordinarii: possessio enim illa minimè valet, cum proveniat ex titulo infecto; et ita decrevit S. C. Concilii in Neapolitana 28 Julii 1708. Insuper sciendum, quòd à Sede Apostolica hujusmodi licentiam nunquam conceditur pro Oratoris privatis, et pro Capellis ruralibus, nisi esset alicubi populi concursus et distantia à Parochia; ita *Petra* n. 37 et 38. Qui demum advertit, jus retinendi claves tabernaculi privativè spectare ad Parochum; idque non permittendum Monialibus, neque laicis, etiam in feria quinta Cœnæ Domini, nisi adsit in aliquo loco immemoralibus consuetudo, quam tolerandam esse censet *Pignatellus*, et testatur sic servari in Hispania, et in Regno Siciliae, ac etiam Neapolitano; vide *Petram* ib. n. 39. ad 44.

Insuper notandum ex Decreto S. C. Rituum sub die 15 Sept. 1737 apud *Merat.* quòd in Communione ministranda Monialibus non est danda benedictio cum Pyxide è fenestella, sed tantum cum dextera manu, etiamsi ibi sit præsens Sacramentum. Item quòd Sacerdos, descendendo ab altari cum Pyxide, non per laterales gradus, sed anteriores descendere debet. Præterea advertendum, quòd regnans Pontifex Clemens XIII præcepit omnibus Dominicis in Missa dicendam præfationem de SS. Trinitate, modò non adsit Præfatio propria illius diei.

TRACTATUS QUARTUS. DE SACRAMENTO POENITENTIÆ.

CAPUT I.

DE ESSENTIA HUIUS SACRAMENTI.

DUBIUM I.

Quæ sit ejus materia, et forma.

425. De materia, et forma hujus Sacramenti. Vide quæ de his habentur apud Bus. — 426. Monitum ad Confessarios. — 427. De materia remota. Dub. 1. An mortalia commissa in susceptione Baptismi sint materia hujus Sacramenti? Dub. 2. An peccata alias confessata sint materia sufficiens hujus Sacramenti? — 428. De forma. Qu. I. An forma hujus Sacramenti consistat in verbis, et possit proferri in absentem? — 429. Et quænam præsentia moralis poenitentis requiratur? — 430. Qu. II. Quænam forma in hoc Sacramento sit proferenda? Dub. 1. in quibus verbis consistat essentia formæ? Et an necessarium sit verbum *te*? Dub. 2. An verba, à peccatis tuis? Dub. 3. An verba in nomine Patris etc.? Et an preces adjunctæ? Dub. 4. An per verba *te absolvo* possit Sacerdos absolvere simul à peccatis, et à censuris? — 431. Qu. III. An possit valide, et licitè dari absolutio sub conditione? — 432. Causæ justæ absolventi sub conditione.

425. — * « RESP. I. materia remota et necessaria, est omne peccatum mortale, post baptismum commissum, et non confessum. » (Dicitur verò commissum post Baptismum, contra Prop. 19. inter damnatas ab Alexand. VIII, quæ pro peccato originali perpetuam agendam poenitentiam asserebat.) * Materia sufficiens, etsi non necessaria est, omne veniale post baptismum commissum, vel etiam mortale, aliàs ritè confessum. » Materia proxima sunt actus poenitentis, Contritio, Confessio, et Satisfactio, quarum ultima est integralis tantum, ut patet in infirmo, qui si ratione destituatur, solet absolvi absque satisfactione: duæ priores sunt essentielles, ut communiter docetur contra *Scotum*, qui totam essentiam ponit in absolutione. » Porro peccata sunt tantum materia, circa quam, actus verò poenitentis, materia ex qua, *Laym. l. 5. t. 6. c. 3.* ex communi.